Dosarul nr. 2a-70/24 (2-23153684-03-2a-19012024)
judecătorul E. Pşeniţa, judecătoria Edineţ, sediul central

D E C I Z I E
În numele Legii

04 aprilie 2024 mun. Bălţi

Colegiul Civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi
în componenţă:
preşedintele şedinţei, judecătorul Elena Grumeza,
judecătorii Natalia Chircu şi Dumitru Corolevschi,
grefier Cristian Svaracevschi,
examinând în şedinţă publică cererea de apel declarată de Vadim Muntean, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu împotriva hotărârii judecătoriei Edineţ, sediul Central din 01.12.2023 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Vadim Muntean către Alexandr Culicovschi privind încasarea prejudiciului cauzat prin contravenţie,

a constatat:

Pretenţiile reclamantului:

1. La 30 octombrie 2023 reclamantul Vadim Muntean prin intermediul reprezentantului său, avocatul Ghenadie Odobescu a înaintat cerere de chemare în judecată către Alexandr Culicovschi prin care a solicitat:
   - ✓ Încasarea prejudiciului moral cauzat prin contravenţie în cuantum de 200.000 lei şi
   - ✓ Încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 5000 lei.
2. În motivarea acţiunii s-a invocat că, la data de 17 aprilie 2023, aproximativ la orele 22:30, în ***** cet. Vadim Muntean a fost bătut de către Alexandru Alexandru, fără nici un motiv, intenţionat l-a acostat pe Vadim Muntean, lovindu-l cu pumnii şi picioarele peste diferite părţi ale corpului şi ceva dur peste spinare, la faţa locului a fost chemată ambulanţa care i-a acordat lui Vadim Muntean primul ajutor medical, cauzându-i astfel conform Raportului de Constatare nr. 202319P0265 din 27.04.2023 a Centrului de Medicină Legală or. Edineţ în regiunea frontală pe dreapta urma unei *****. În regiunea frontală pe stânga urma unei *****. Periorbital bilateral câte o *****. La nivelul rădăcinii nasului pe dreapta urma unei *****. La nivelul aripii nazale pe stânga multiple urme a *****. Ca concluzie leziuni corporale care se califică ca vătămări corporale neînsemnate.
3. În continuare reţine că, potrivit procesului-verbal cu privire la contravenţie seria MAI nr. 06004002 cet. Alexandru Culicovschi a fost recunoscut vinovat că a comis o contravenţie prevăzută de a***** al RM, prin care pârâtul a fost

sancţionat cu amendă în mărime de 21 u.c. care se echivalează cu 1050 (o mie cincizeci) lei MDL. În urma interpelării către IP Edineţ a primit răspuns precum că procesul-verbal MAI nr. 06004002 nu a fost contestat şi decizia este definitivă şi executorie.

4. Astfel pretinde reclamantul că, prin acţiunile ilegale şi lipsa de educaţie din partea pârâtului i s-a adus atingere la dreptul extrapatrimonial al reclamantului manifestate prin stările sale psihologice şi anume: prin dezechilibru emoţional, social şi alte atribute ce definesc statutul moral, în acest mod cauzând-i un prejudiciu de ordin moral în sumă de 200 000 lei MD. Mai indică că, cererea de încasarea a prejudiciului moral se depune către persoanele care poartă vina, în cazul dat vina o poartă Alexandru Culicovschi, persoana care este îndatorată să plătească prejudiciu moral, disconfortului emoţional şi atacul psihologic pe care l-a suportat el împreună cu familia.
5. Mai menţionează că valoarea prejudiciului moral sub forma suferinţelor psihice suportate de reclamant constituie suma de 200 000 lei MDL**,** această sumă o consideră necesară pentru a fi reabilitată starea emoţională ce a fost dezechilibrată. Astfel susţine că, prin acţiunile ilegale ale pârâtului, potenţialului reclamant i s-a adus atingere la dreptul extrapatrimonial manifestat prin stării psihologice şi anume: prin tristeţe, deprimare, disconfort sufletesc enorm, teamă, neajutorare, umilinţă, inferioritate, disconfort general, insatisfacţie, stres şi alte atribute ce definesc statutul moral. Drepturile subiective nepatrimoniale ţin de valorile nepatrimoniale ale omului, ocrotite prin lege. Acestea sunt inerente persoanei şi îl însoţesc fie de la naştere, fie în virtutea legii (viaţa, integritatea corporală, demnitatea, onoarea, reputaţia profesională, taina vieţii personale şi familiale ş.a.). Prejudiciul moral, fiind suferinţele psihice sau fizice, presupune faptul că acţiunile celui ce a cauzat acest prejudiciu trebuie să genereze o reacţie psihică negativă în conştiinţa persoanei vătămate (suferinţe psihice), cât şi senzaţii negative (suferinţe fizice). În atare împrejurări repararea prejudiciului moral este prevăzută de legislaţie, odată ce norma de drept reglementează expres dreptul la dauna morală al persoanei prejudiciate, consideră că pârâtul urmează să fie obligat la plata despăgubirilor morale.
6. Adaugă reclamantul că, pentru a ajunge la un numitor comun, s-a adresat cu cerere prealabilă către pârât privind repararea prejudiciului moral, însă reacţii din partea acestuia la cererea formulată nu s-au manifestat.
7. Reţinând prevederile art. 94 alin. (1) CPC şi 96 alin.1) CPC, referitor la cheltuielile de judecată suportate pentru acordarea asistenţei juridice, indică reclamantul că, acestea urmează a fi compensate integral din contul pârâtului în felul următor: suma de 5 000 lei, achitată avocatului conform bonului de plată seria DAA nr. 13759156 din 26.06.2023, pentru acumularea actelor, întocmirea cererii de chemare în judecată şi participarea în şedinţa de judecată. Cheltuieli care reţine că au fost reale, necesare şi raţionale de unde rezultă necesitatea şi

obligativitatea pârâtului de a achita integral cheltuielile suportate de către reclamant.

8. Reclamantul își întemeiază acțiunea pe prevederile art-lor 16 alin.1) lit.g), 19 alin.1), 3), 5), art. 2036 alin.1), 2), art. 2037 alin.1-3) CC, și art.art., 39, 94, 96, 166, 167 Cod de procedură civilă.

Poziția instanței de fond:

9. Prin hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul central din 01 decembrie 2023 acțiunea civilă a fost respinsă.

Solicitarea apelantului:

10. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 06 decembrie 2023 reprezentantul lui Vadim Muntean, avocatul Ghenadie Odobescu a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.
11. Prin încheierea Colegiul civil al Curții de Apel Bălți din 29 ianuarie 2024 nu s-a dat curs cererii de apel, s-a acordat termen apelantului pentru prezentarea cererii de apel motivate.
12. La 07 februarie 2024 apelantul Vadim Muntean a depus cererea de apel motivate prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea civilă să fie admisă integral.

Argumentele părților:

13. În motivarea apelului s-a invocat argumente similare celor din cererea de chemare în judecată. Suplimentar a invocat că, acțiunile intimatului sunt prejudiciabile și săvârșite cu vinovăție, or, ultimul a fost recunoscut vinovat pentru comiterea contravenției prevăzute de *****CCo al RM. Prin urmare, intimatul a fost sancționat contravențional pentru fapta comisă, ceea ce inevitabil trebuie să aducă o satisfacție apelantului. La fel pretinde că, instanța de nu a ținut cont că intimatul i-a aplicat lovituri dure cu pumnii peste față, cu genunchiul peste nas și ceva dur peste spinare, de inconvenientele fizice provocare de imposibilitatea de a mai îndeplini anumite munci, acțiuni fizice.
14. La fel enuunță că, a suportat și un disconfort psihologic care este prezent în permanență și îi creează dureroase amintiri, provocate de comportamentul intimatului, manifestat prin agresivitate și indiferență. Menționează că acțiunile intenționate ale intimatului i-au lezat onoarea și demnitatea care îi sunt garantate în calitate de cetățean al unui stat democratic. Legislația Republicii Moldova apără onoarea, demnitatea și reputația profesională a subiectului de drept prin stabilirea obligației generale de abținere de la orice atentate la aceste drepturi ale persoanei și prin oferirea apărării judiciare în caz că acestea au fost încălcate. În primul rând, intimatul a prejudiciat relațiile sociale privind ocrotirea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei. Astfel, prin acțiunile ilegale și lipsa de educație din partea intimatului i-a fost pricinuit prejudiciul moral exprimat prin disconfortul emoțional și atacul psihologic pe care la suportat

apelantul. Respectiv, suma de 200 000 lei reprezintă o compensaţie echitabilă şi rezonabilă pentru suferinţele fizice şi psihice.

15. Susţine că, deşi vătămările corporale cauzate victimei au fost neînsemnate, suferinţele morale pricinuite în urma loviturilor efectuate de către intimat sunt de nedescris. Or, atunci când un cetăţean aflându-se în sat vecin, puţin probabil se aşteaptă să-i fie aplicată forţa fizică de către un locuitor al satului respectiv. Acţiunile intimatului de maltratare a apelantului sunt cu titlu de consecinţă a acţiunilor huliganice ale ultimului fată de Culicovschi, instanţa conducându-se de acest fapt după cele relatate în procesul - verbal de către apelant şi anume: ”cet. Culicovschi A. s-a îndreptat spre mine şi eu l-am lovit cu mâna în regiunea feţii, după ce ultimul l-a lovit peste faţă”. Reţine apelantul că nu este de acord cu cele relatate de către instanţă deoarece intimatul s-a îndreptat spre apelant cu agresivitate atât fizică cât şi verbală şi din acest motiv la lovit cu mâna în regiunea feţii fiind în stare de legitimă apărare.
16. Or, nu este suficient faptul că acesta a avut o conduită nedemnă faţă de apelant lovindu-l cu lipsă de milă peste diferite părţi ale corpului plus la acest fapt, acesta a încercat să inducă în eroare, invocând precum că apelantul ar fi cel care l-a provocat. Acest fapt nu trebuie sa ia locul normalităţii în societate. Intimatul cu vinovăţie a acţionat în mod ilicit şi cauzând un prejudiciu moral prin acţiunile sale şi este pasibil de răspunderea de daune menţionate în prevederile art. 2034 şi 2036 alin. (1) CC al RM.
17. În şedinţa instanţei de apel apelantul Vadim Muntean şi reprezentantul acestuia, avocatul Ghenadie Odobescu nu s-au prezentat, procedura de citare a fost respectată.
18. Totodată prin cererea din 04 aprilie 2024 reprezentantul apelantului, avocatul Ghenadie Odobescu a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa şi a persoanei reprezentate de sine (f.d.105-106).
19. Prin urmare, în temeiul art. 379 CPC, instanţa de apel a dispus examinarea cauzei in lipsa apelantului şi reprezentantului acestuia care a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.
20. Intimatul Alexandru Culicovschi a solicitat respingerea cererii de apel cu menţinerea hotărârii instanţei de fond.

Aprecierea instanţei de apel:

21. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, examinând înscrisurile, audiind participanţii la proces, Colegiul civil consideră apelul neîntemeiat şi pasibil respingerii din următoarele motive:
22. Potrivit art.362 alin.1 CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.
23. Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul hotărârii a fost pronunţat la 01 decembrie 2023, iar cererea de apel a fost declarată la 06 decembrie 2023 prin urmare, Colegiul consideră că apelantul s-a încadrat în termenul prevăzut de lege pentru declararea apelului.

24. Conform art. 385 lit. „a” CPC al RM instanţa de apel după ce judecă apelul este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.
25. În conformitate cu art. 239 CPC al RM, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţa de judecată.
26. Articolul 241 alin. 5) CPC prevede că, în motivarea hotărîrii se indică circumstanţele cauzei, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe, argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanţa.
27. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt şi de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluţii trebuie să fie clară şi simplă, precisă, conchisă şi fermă, să aibă putere de convingere.
28. Această dispoziţie legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiţiei, de a întări încrederea justiţiabililor în hotărârile judecătoreşti şi de a da posibilitatea instanţelor superioare să-şi exercite controlul judecătoresc.
29. Suplimentar, Colegiul remarcă că hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet şi au fost elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei. Concluziile privind circumstanţele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 CPC, iar în conformitate cu art. 118 alin. (5) CPC, instanţa judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părţilor şi altor participanţi la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare şi să dovedească faptele ce constituie obiectul probaţiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.
30. În conformitate cu prevederile art. 121 Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.
31. Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
32. În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.
33. În conformitate cu prevederile art. 118 al-le (1) - (3) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a

exercitat pe deplin obligaţia de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanţei judecătoreşti un demers prin care solicită audierea părţii adverse în privinţa acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanţele pe care instanţa le consideră dovedite. Circumstanţele care au importantă pentru soluţionarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

34. În corespundere cu art. 6 paragraful 1 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi jurisprudenţa CtEDO, instanţele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conţină circumstanţele cauzei constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acţiunii, alte chestiuni ce au fost soluţionate în cadrul judecării pricinii, legea materială şi/sau procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanţei în caz de respingere a unor probe prezentate de participanţi etc.
35. Conform art. 373 Cod de procedură civilă, (1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. (3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. (5) Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. (6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată şi de alţi participanţi la proces.
36. Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părţi şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
37. Or, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor instanţei de apel, ultima are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare *(Hirro Balani vs Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).*
38. Raportând dispoziţiile normelor suscitate la circumstanţele cauzei, evaluând soluţia primei instanţe prin prisma raţionalismului pretenţiilor înaintate în

raport cu circumstanţele de fapt şi de drept invocate, instanţa de apel consideră că concluzia instanţei de fond este una corectă, din următoarele raţionamente.

39. Articolul 5 alin. 1) Cod de procedură civilă declară, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.
40. Cu referire la cazul dedus judecăţii Colegiul judiciar reţine că, potrivit procesului-verbal cu privire la contravenţie seria nr. MAI06 004002 din 06 iunie 2023, Alexandru Culicovschi a fost sancţionat contravenţional în ***** Cod Contravenţional, fiindu-i aplicată amenda în mărime de 21 unităţi convenţionale, pentru faptul că, la data de 17 aprilie 2023, ora 22^{30}, la maltratat pe Vadim Muntean în s.*****(f.d.13), proces-verbal care de altfel nu a fost contestat de părţi.
41. La caz, Colegiul reţine că Vadim Muntean, cu referire la prevederile art-lor 16, 19, 2036-2037 Cod civil, a depus prezenta acţiune civilă în judecată către Alexandru Culicovschi prin care a solicitat încasarea prejudiciului moral în cuantum de 200 000 lei cauzat prin săvârşirea contravenţiei.
42. Fiind investită cu examinarea cauzei, prima instanţă a concluzionat asupra netemeiniciei revendicărilor reclamantului Vadim Muntean din acţiunea civilă.
43. Exprimându-şi dezacordul cu soluţia primei instanţe, Vadim Muntean a contestat-o cu apel, invocând argumentele enumerate mai sus.
44. în conformitate cu art. 45 alin.1) Cod contravenţional, dacă prin contravenţie a fost cauzat un prejudiciu, persoana prejudiciată este în drept să-şi valorifice pretenţiile civile în procedură civilă.
45. În acord cu dispoziţiile art. 383 alin. 2) Cod contravenţional, victima, reprezentantul ei, martorul, specialistul, expertul, interpretul, traducătorul, apărătorul (avocatul) au dreptul la repararea prejudiciului şi a cheltuielilor suportate în procesul contravenţional în ordinea procedurii civile, cu excepţia cazurilor când nu există divergenţe asupra întinderii acestora.
46. Conform art.387 alin.1) din Codul contravenţional, este victimă persoana fizică sau persoana juridică căreia, prin contravenţie, i-au fost cauzate prejudicii morale, fizice sau materiale.
47. În conformitate cu art.9 alin.2) lit. f) Cod Civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane.
48. Art.16 alin. (1) lit. g) Cod civil prevede că, apărarea dreptului civil se face, în condiţiile legii, prin repararea prejudiciului patrimonial şi, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.
49. Conform prevederilor art. 19 alin.1), 2), 3) Cod Civil, în condiţiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului

recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum şi profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat). Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferinţele fizice şi psihice, precum şi diminuarea calităţii vieţii. În cazul vătămării sănătăţii, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacităţi a corpului uman (prejudiciu biologic).

50. Potrivit prevederilor art. 21 Cod Civil, drepturile personale nepatrimoniale şi alte valori nemateriale sunt apărate în cazurile şi în modul prevăzut de prezentul cod şi de alte legi, în limita în care folosirea modalităţilor de apărare a drepturilor civile reiese din esenţa dreptului încălcat şi din caracterul consecinţelor acestei încălcări.
51. În sensul normei enunţate, Colegiul Civil reţine că, repararea prejudiciilor reprezintă acea metodă de apărare a drepturilor civile încălcate, care dă posibilitate persoanei drepturile căreia au fost lezate să ceară repararea integrală acestora.
52. Posibilitatea persoanelor fizice de a apela la metoda de reparare a prejudiciilor rezultă din faptul lezării lor în drepturi, metodei de reparare a prejudiciilor îi este atribuit un caracter universal de apărare a drepturilor civile.
53. În aceste circumstanţe Colegiul apelează la dispoziţiile capitolului XXXIII Cod Civil, care stabileşte condiţiile survenirii răspunderii pentru cauzarea de prejudicii, subiecţii care răspund pentru prejudiciile cauzate, precum şi ordinea de repararea a prejudiciului cauzat vieţii şi sănătăţii persoanelor, compensarea pagubei morale.
54. Aici colegiul civil remarcă faptul că, norma de drept comun în materia răspunderii delictuale (obligaţiilor delictuale), ce consacră principiul reparării integrale a prejudiciului extra contractual, se conţine în art. 1998 alin.1) Cod Civil, care prevede că, cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.
55. Astfel, pentru apariţia răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Componenţa delictului civil include următoarele elemente (condiţii): prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă şi prejudiciu şi vinovăţia. Acestea sunt condiţiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiţii, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepţia cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja şi în lipsa unor condiţii. Nu poate exista răspundere delictuală dacă nu s-a produs un prejudiciu. Prejudiciul constituie consecinţele negative cu caracter patrimonial sau nepatrimonial (moral) ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective. Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită şi prejudiciu să existe un raport cauzal. Raportul

cauzal este şi condiţia în funcţie de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară numai prejudiciul care este consecinţa directă a faptei ilicite.

56. Conform prevederilor art. 2036 alin.1) CC, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri.
57. Potrivit prevederilor art. 2037 CC, (1) mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate. 2) Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luînd în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităţilor de viaţă familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate. 3) La determinarea despăgubirii, instanţa de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obişnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte, ia în cont particularităţile cazului.
58. În aceeaşi ordine de idei, Colegiul menţionează că, repararea prejudiciului moral urmează a fi dispusă de către instanţa de judecată doar în cazurile stabilite expres de lege.
59. Pornind de la criticile aduse în cererea de apel, instanţa de apel consideră declarative argumentele apelantului Vadim Muntean cu privire cauzarea prejudiciului moral, chiar şi în cazul în care apelantul în susţinerea poziţiei sale a prezentat proba scrisă: procesul-verbal cu privire la contravenţie în privinţa lui Alexandru Culicovschi.
60. Aici Colegiul civil, analizînd argumentele reclamantului/apelantului prin prisma dovezilor anexate, reţine că acestea nu justifică suferinţele intense, de ordin moral şi psihologic invocate de ultimul a fi suportate urmare a acţiunilor pârâtului-intimat, la fel nefiind demonstrat şi probat în nici un fel careva consecinţe negative a incidentului produs la data de 17 aprilie 2023 asupra sănătăţii reclamantului.
61. Colegiul civil susţine poziţia instanţei de fond pecum că Vadim Muntean a fost iniţiatorul conflictului din 17.04.2023 şi a fost primul care l-a lovit pe Alexandru Culicovschi din intenţii huliganice cu capul şi două lovituri cu pumni în regiunea cutiei toracice şi a capului, cauzându-i împreună cu *****, potrivit raportului de constatare nr.202319P0243 din 18.04.2024, leziuni corporale sub formă de *****, ***** care se califică ca vătămare corporală uşoară cu dereglarea sănătăţii de scutrtă durat, precum şi un sentiment de teamă şi intimidare.
62. Acest fapt este reţinut în sentinţa judecătoriei Edineţ, sediul central din 06.10.2023, potrivit căreia Vadim Muntean a fost condamnat pentru săvârşirea

infracţiunii prevăzute de art. *****. (vezi f.d.96) Totodată, Vadim Munteanu fiind audiat în calitate de inculpat şi-a recunoscut vina de comiterea faptei ce i se încrimina şi a menţionat că l-a lovit primul pe Alexandru Culicovschi cu pumnul în faţă, apoi ei au căzut ambii jos la pământ şi s-au întins.

63. În cirumstanţele date, instanţa de apel consideră aplicabil speţei alin.1 al art. 2001 Cod civil, potrivit căruia nu este pasibil de reparaţie prejudiciului cauzat de o persoană în stare de legitimă apărare dacă nu a depăşit limitele ei.
64. Astfel, intimatul Alexandru Culicovschi în circumstanţele expuse supra era în stare de legitimă apărare şi prin prisma art. 2001 alin.1 Cod civil este exonerat de răspunderea materială şi morală faţă de Vadim Muntean, cu toate că s-a reţinut indubitabil faptul că ultimului i-au fost cauzate vătămări corporale neînsemnate.
65. Prin prisma celor invocate mai sus, Colegiul civil reţine că, apelantul Vadim Muntean utilizând calea de atac, nu a prezentat în instanţa de apel probe care ar fi de natură să infirme sau să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată.
66. În sensul dezbaterii celorlalte argumente a apelantului, instanţa de apel consideră relevant avizul nr. 11 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, în care se menţionează că, obligaţia instanţelor de a-şi motiva hotărârile nu trebuie înţeleasă ca necesitând un răspuns la fiecare argument invocat în sprijinul unui mijloc de apărare ridicat. Întinderea aceste obligaţii poate varia în funcţie de natura hotărârii.
67. În conformitate cu jurisprudenţa CEDO, întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanţă, precum şi de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale şi de practicile diferite privind prezentara şi redactarea seninţelor şi hotărârilor în diferite state. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze că judecătorul a examiat cu adevărat chestiunile esenţiale ce i-au fost prezentate.
68. Potrivit prevederilor art. 94 alin.1)CPC, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.
69. Reitrând normele legale citate mai sus, Colegiul civil reţine că în cazul în care acţiunea civilă înaintată de Vadim Muntean a fost respinsă, instanţa de fond corect a respins şi cerinţa privind compensarea cheltuielilor de judecată, situaţie conformă prevederilor art. art. 94 şi 96 Cod de procedură civilă.
70. Prin urmare, prima instanţă a examinat pricina respectivă în coroborare cu prevederile legislaţiei în vigoare, desfăşurând examinarea litigiului pe principiul contradictorialităţii şi egalităţii părţilor în drepturile procedurale, organizând

procesul astfel încît părţile au avut posibilitatea de a-şi formula, argumenta şi dovedi poziţia în proces, de a alege modalităţile şi mijloacele susţinerii ei de sine stătător şi independent de instanţă, de alte organe şi persoane, de a-şi expune opinia asupra oricărei probleme de fapt şi de drept care are legătură cu pricina dată judecăţii şi de a-şi expune punctul de vedere asupra iniţiativelor instanţei, respectiv acordând posibilitate participanţilor la proces de a-şi expune poziţia, totodată păstrîndu-şi imparţialitatea şi obiectivitatea, creînd condiţii pentru exercitarea drepturilor participanţilor la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanţelor reale ale pricinii.

71. Reieşind din cele expuse, Colegiul civil consideră că, motivarea pretenţiilor expuse în cererea de apel nu sunt bazate pe careva probe concludente, deaceea se ajunge la concluzia că apelul trebuie să fie respins, iar hotărârea primei instanţe - menţinută.
72. În temeiul art-lor 385 lit. „a" CPC al RM, Colegiul civil

decide:

Respinge apelul declarat de Vadim Muntean;

Menţine hotărârea judecătoriei Edineţ, sediul Central din 01.12.2023 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Vadim Muntean către Alexandr Culicovschi privind încasarea prejudiciului cauzat prin contravenţie.

Decizia este definitivă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei,

Judecătorul **Elena Grumeza**

Judecătorii: **Natalia Chircu** **Dumitru Corolevschi**